

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ก
กิตติกรรมประกาศ	ข
สารบัญภาพ	ค
คำอธิบายสัญลักษณ์	ง
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตของโครงการ	2
1.4 ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	2
บทที่ 2 ทบทวนวรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง	3
2.1 บทนำ	3
2.2 หลักการของวิธีกริดหลายระดับ	3
2.3 การประยุกต์การกริดหลายระดับ (Multigrid method) กับปัญหาการไหล	3
2.4 ปัญหาการทดสอบมาตรฐาน	4
บทที่ 3 การแก้ปัญหาการแพร่	6
3.1 บทนำ	6
3.2 การแก้สมการการแพร่ของของไหลใน 1 มิติ	6
3.3 ขั้นตอนการแก้สมการการแพร่	7
3.4 ตัวอย่างการใช้งาน: One-dimensional steady state diffusion	9

สารบัญ (ต่อ)

	หน้า
บทที่ 4 การแก้ปัญหาการแพร่และการพา	15
4.1 บทนำ	15
4.2 การไหลแบบการแพร่และการพาแบบคงตัวใน 1 มิติ	15
4.3 วิธีผลต่างกลาง	16
4.4 วิธีผลต่างต้นกระแส	18
4.5 The hybrid differencing scheme	19
บทที่ 5 การคำนวณความดันและความเร็วที่เชื่อมต่อการไหลแบบคงที่	20
5.1 บทนำ	20
5.2 กริดเหลี่ยม (Staggered grid)	20
5.3 เทอมความดัน	22
5.4 ซอสเทอม	23
5.5 สมการโมเมนตัม	23
5.6 การหาผลเฉลยของระบบสมการ	26
บทที่ 6 กระบวนวิธีกริดหลายระดับ	28
6.1 บทนำ	28
6.2 การวิเคราะห์ค่าคลาดเคลื่อน	28
6.3 หลักการพื้นฐานของวิธีกริดหลายระดับ	34
6.3.1 วิธีกริดแก้ไข	37
6.3.2 วิธี FAS	40
6.4 วัฏจักรของกริดหลายระดับ	42
6.4.1 วัฏจักรวี	43
6.4.2 วัฏจักรดับเบิลยู	44
6.4.3 วัฏจักรเอฟ	45
6.4.4 กริดหลายระดับเต็มรูปแบบ	45
6.4.5 กริดหลายระดับเต็มรูปแบบ – วัฏจักรวี	47

6.5 การประยุกต์วิธีกริดหลายระดับเข้ากับการหาผลเฉลย	49
6.5.1 กระบวนการหาผลเฉลย	49
6.5.2 การส่งถ่ายผลเฉลย	52
6.5.3 เงื่อนไขการลู่เข้า	55
บทที่ 7 สรุปผลการประยุกต์ใช้โปรแกรมปัญหาการไหลแบบต่าง ๆ	57
7.1 บทนำ	57
7.2 ปัญหาการไหลระหว่างแผ่นคู่ขนาน	57
7.2.1 ลักษณะของปัญหาและการทดสอบ	57
7.2.2 การประเมินความแม่นยำในการคำนวณ	59
7.2.3 การประเมินความเร็วในการคำนวณ	62
7.3 ปัญหาการไหลหมุนวนภายในช่องสี่เหลี่ยมที่ระนาบด้านบนเคลื่อนที่	63
7.3.1 ลักษณะของปัญหาและการคำนวณ	63
7.3.2 การประเมินความแม่นยำในการคำนวณ	64
7.3.3 การประเมินความเร็วในการคำนวณ	67
7.4 ปัญหาการไหลผ่านช่องสี่เหลี่ยมที่มีหน้าตัดขยายออกโดยทันที	69
7.4.1 ลักษณะของปัญหาและการคำนวณ	69
7.4.2 การประเมินความแม่นยำในการคำนวณ	70
7.4.3 การประเมินความเร็วในการคำนวณ	72
บทที่ 8 สรุปและข้อเสนอแนะ	74
8.1 บทสรุป	74
8.2 ปัญหาที่พบในขณะทำงานและข้อเสนอแนะ	75
8.3 ข้อเสนอแนะสำหรับโครงการนี้ในอนาคต	76
เอกสารอ้างอิง	
ภาคผนวก	

สารบัญญภาพ

	หน้า
รูปที่ 2.1 การไหลระหว่างแผ่นคู่ขนาน	5
รูปที่ 2.2 การไหลในช่องสี่เหลี่ยม	5
รูปที่ 2.3 การไหลผ่านช่องสี่เหลี่ยมที่มีพื้นที่หน้าตัดขยายตัวออกทันที	5
รูปที่ 3.1 แสดงการแบ่งกริด	7
รูปที่ 3.2 แสดงขอบเขตของเซลล์	7
รูปที่ 3.3 แสดงวัสดุส่งถ่ายความร้อน	9
รูปที่ 3.4 แสดงการแบ่งกริดของอุปกรณ์ส่งถ่ายความร้อน	9
รูปที่ 3.5 กราฟเปรียบเทียบผลเฉลยจากวิธีแมนตรงกับระเบียบวิธีเชิงตัวเลข	13
รูปที่ 3.6 ผลเฉลยจากการรันโปรแกรมที่สร้างขึ้น	13
รูปที่ 4.1 แสดงปริมาตรควบคุม ใน 1 มิติ	15
รูปที่ 4.2 รายละเอียดของกริดแบบ Node-centered แบบ 2 มิติ	16
รูปที่ 4.3 การกระจายคุณสมบัติ ϕ ที่ค่าเพศี่ต่างๆ	18
รูปที่ 5.1 แสดงความดันที่ใช้ตรวจสอบกริดเหลี่ยม	21
รูปที่ 5.2 แสดงกริดเหลี่ยมใน 2 มิติ	22
รูปที่ 5.3 การพิจารณาสมการ โมเมนตัมที่เซลล์ความเร็ว	24
รูปที่ 5.4 พิจารณาสมการ โมเมนตัมที่เซลล์ความเร็ว v	25
รูปที่ 6.1 ตัวอย่างค่าคลาดเคลื่อนเทียบกับระยะ x ของปัญหา 1 มิติ	30
รูปที่ 6.2 ฟังก์ชันไซน์	31
รูปที่ 6.3 ฟังก์ชันไซน์ความยาวคลื่นต่างๆ	32
รูปที่ 6.4 ความยาวคลื่นที่มากที่สุดและน้อยที่สุดของค่าคลาดเคลื่อนตามอนุกรมฟูเรียร์	33
รูปที่ 6.5 การลดลงของค่าคลาดเคลื่อนความถี่ต่างๆ	34
รูปที่ 6.6 กริดหลายระดับ	35
รูปที่ 6.7 แสดงกระบวนการโปรลงเกชั่นและกระบวนการเรสทริกชั่น	36
รูปที่ 6.8 ขั้นตอนวิธีกริดหลายระดับแบบแก้ไข	38
รูปที่ 6.9 การผ่อนคลายตามวิธีกริดหลายระดับแบบแก้ไข	39
รูปที่ 6.10 ขั้นตอนวิธีกริดหลายระดับแบบ FAS	41
รูปที่ 6.11 การดำเนินการในรอบวัฏจักรของกริดหลายระดับ	42

	หน้า
รูปที่ 6.12 วัฏจักรวี	43
รูปที่ 6.13 วัฏจักรดับเบิลยู	44
รูปที่ 6.14 วัฏจักรเอฟ	45
รูปที่ 6.15 กริดหลายระดับเต็มรูปแบบ	46
รูปที่ 6.16 กริดหลายระดับเต็มรูปแบบ-วัฏจักรวี	48
รูปที่ 6.17 ความสัมพันธ์ของการส่งถ่ายผลเฉลยระหว่างกริดหยาบและกริดละเอียด	53
รูปที่ 7.1 โดเมนและเงื่อนไขขอบเขตของปัญหาการไหลระหว่างแผ่นคู่ขนาน	58
รูปที่ 7.2 เปรียบเทียบผลเฉลยเชิงตัวเลขกับผลเฉลยแม่นยำตรงของความเร็ว u ที่ระยะ y ใด ๆ ของปัญหาการไหลระหว่างแผ่นคู่ขนาน	60
รูปที่ 7.3 แสดงลักษณะการกระจายตัวของความเร็วที่ค่า Re ต่างๆ	61
รูปที่ 7.4 กราฟแสดงอัตราการเข้าสู่ของปัญหาการไหลในช่องแผ่นคู่ขนาน ด้วยวิธี FMG-V ที่ค่าเรย์โนลด์ต่างๆ	62
รูปที่ 7.5 โดเมนและเงื่อนไขขอบเขตของปัญหาการไหลวนในช่องสี่เหลี่ยม	63
รูปที่ 7.6 แสดงลักษณะการกระจายตัวของความเร็วที่ค่า Re ต่างๆ	66
รูปที่ 7.7 กราฟแสดงอัตราการเข้าสู่ของปัญหาการไหลในช่องสี่เหลี่ยมโดยวิธีกริดระดับเดียว และวิธีกริดหลายระดับแบบวัฏจักรวี	68
รูปที่ 7.8 กราฟแสดงการเข้าสู่ของปัญหาการไหลในช่องสี่เหลี่ยมด้วยวิธี FMG-V ที่ค่าเรย์โนลด์ต่างๆ	68
รูปที่ 7.9 โดเมนและเงื่อนไขขอบเขตของปัญหาการไหลผ่านช่องสี่เหลี่ยมที่มี พื้นที่หน้าตัดขยายออกโดยทันที	69
รูปที่ 7.10 แสดงลักษณะการกระจายตัวของความเร็วที่ค่า Re ต่างๆ	71
รูปที่ 7.11 กราฟแสดงอัตราการเข้าสู่ของปัญหาการไหลผ่านช่องสี่เหลี่ยมที่มีหน้าตัดขยาย ออกโดยทันทีในช่องสี่เหลี่ยม โดยวิธีกริดระดับเดียวและวิธีกริดหลายระดับ แบบวัฏจักรวี	72

คำอธิบายสัญลักษณ์

ϕ	ตัวแปรคุณสมบัติ
p	ความดัน
u, v	องค์ประกอบความเร็วในทิศทาง X และ Y
x, y	ทิศพิกัด
ρ	ความหนาแน่น
μ	สัมประสิทธิ์ความหนืด
Re	เลขเรย์โนลด์
Pe	เลขเพคเล็ต
Γ	สัมประสิทธิ์การแพร่
G	กริด
α	แฟกเตอร์ผ่อนคลายต่ำ
ε	ค่าคลาดเคลื่อน
η	แฟกเตอร์เกณฑ์การลู่อื่น
I	ตัวดำเนินการส่งถ่ายผลเฉลย

สัญลักษณ์ตัวยก

k	ระดับกริด
old	ค่าเก่า
new	ค่าใหม่
n	รอบการทำซ้ำ
u, v	ค่าความเร็ว
p'	ค่าความดันแก้ไข

สัญลักษณ์ตัวห้อย

k	ระดับกริด
W, E, S, N, P	(จุดต่อ) ด้านซ้าย, ด้านขวา, ด้านล่าง, ด้านบน, ตรงกลาง ตามลำดับ
w, e, s, n	(ขอบเขต) ด้านซ้าย, ด้านขวา, ด้านล่าง, ด้านบน ตามลำดับ
nb	ตำแหน่งข้างเคียง